

Frejdiga fruntimmer

Damsällskapet Concordia under luppen

BIRGITTA MEURLING är professor i etnologi vid institutionen för kulturanthropologi och etnologi, Uppsala universitet och docent i folkloristik vid Åbo Akademi. Hon har bl.a. bedrivit forskning om prästerlig kultur, kvinnors position vid universitetet, hur genusperspektiv används i museibranschen och folkloreanvändning inom upplevelseturismen. Hennes senaste studier behandlar brev-, dagboks- och protokollsmaterial i ett genus- och klassperspektiv.



ett damsällskap i Uppsala, är det något att öda tid och kraft på? Ja, mycket talar för det. I specialläsesalen på Carolina, Uppsala universitetsbibliotek, står en bokvagn som varit högst populär under det senaste året – där tronar nämligen Damsällskapet Concordias arkiv. Det har nyttjats flitigt i samband med tillkomsten av den jubileumsbok, *Tillsammans*, som författats till sällskapets 100-årsjubileum 2019.¹ Bibliotekspersonalen ler numera i samförstånd när man frågar efter Concordiavagnen. Här återfinns protokoll, mötesreferat, fotoalbum och kassaböcker. Väl försjunknen i papper och pärmar förflyttas man snabbt i tid och rum – som här till den 29 november 1948, då gåsmiddag avnjöts på Östgöta nation i Uppsala. Protokollet beskriver hur festklädda Concordiamedlemmar med gäster stegar uppför trapporna till festvåningen:

Med prestaver, fruar Abramson och Norman, i tēten tågade vi in i en mindre matsal och inmundigade ”under hög stämning” en måltid som i kulinariskt avseende dock lämnade åtskilligt övrigt att önska.

Concordia är ju lyckligtvis en intellektuell förening – den utgöres som bekant av ”en samling äldre damer, som kalla varandra vid namn och föra vittra samtal” – och sätter avsevärt större pris på andlig än lekamlig föda. Så många talarinnor hade anmält sig att för aftonen en särskild *Toastmaster* – fru Norman – mäst utses. Och talen, i bunden och obunden form, voro verkligen kvicka och roliga.²

Vid det efterföljande kaffet i stora salen brast sällskapet ut i sång och Anna Fredrikson (fru Musica kallad) spelade Schubert och Chopin. ”Under tiden möblerades den lilla salen hastigt om till teatersalong. Och så gick sällskapets teatertrupp med dödsförakt i elden och fram-

förde en sketch 'Vid foten av Mont Blanc' förf. av ordf. [Signe Psilander]. Efter föreställningen uppläste fru Strauss på ett utomordentligt sätt några av Anna Maria Lenngrens 'Skaldeförsök'.³

Ja, så beskriver den dåvarande sekreteraren (sedermera ordföranden), Greta Norrlin, med driven handstil och grönt bläck festligheterna. Också ett kort protokollsutdrag som detta speglar Concordias verksamhet, men det säger också något om hur social tillhörighet och genus skapas. För att närmare belysa detta har jag låtit mig inspireras av kultursociologen Pierre Bourdieu (2010) och hans resonemang om fält och olika slags kapital. I Concordia handlar det främst om kulturellt, socialt och ekonomiskt kapital, men även kön/genus är en form av kapital.⁴ Jag använder omväxlande begreppen kön och genus: kön som en emisk kategori – merparten av concordiamedlemmarna har sannolikt uppfattat kön essentiellt – medan genus används som ett analytiskt begrepp.

Artikeln baseras på arkivmaterial, intervjuer och informella samtal i samband med Concordiasammankomster.⁵

HUR DET BÖRJADE

Året var 1919. I Stockholm fattade riksdagen beslut om att kvinnor skulle få rösta i val till riksdagens andra kammare. I Uppsala beslöt journalisthustrun Anna Söderberg och doktorinnan Ellen Larsson att instifta Damsällskapet Concordia – Concordia som betyder endräkt. I de ursprungliga stadgarna står att Concordia grundats "till inbördes glädje och trevnad och har till uppgift att för sällskaplig samvaro och odlande av gemensamma intellektuella intressen sammanföra damer i

Uppsala".⁶ Det stod alltså redan från början klart att detta var ett sällskap för kulturintresserade kvinnor. Inga män, inga ordnar, ingen välgörenhet, inga politiska diskussioner – ett sällskap "blot til lyst"!⁷

De första och flesta concordianerna, eller concorditer som de ibland kallade sig, var gifta med någon mer eller mindre bemärkt man och inte själva yrkesarbetande. De tillhörde den övre bildade medel- och överklassen. Några av dem hade dock en formell utbildning, nämligen de kvinnor som utbildat sig inom det konstnärliga respektive musikaliska området. De var således yrkeskvinnor.⁸ Oavsett civilstånd, eventuell utbildning och yrke utgjorde Concordia för medlemmarna ett eget rum, för att anspela på Virginia Woolfs kända essä "A room of one's own" (2015, ursprungligen publicerad 1929). I detta rum, i bokstavlig och överförd bemärkelse, kunde de odla sina kulturella intressen och talanger. Här träffade de likasinnade med likartad bakgrund, vilket innebar att borgerlighetens kvinnlighet stärktes och bekräftades. Betydelsen av ett sådant kvinnorum vid denna tid kan inte underskattas.

Att bli invald i Concordia var mycket hedersamt. Det var (och är) nämligen ett invalssällskap, där endast kvinnor kunde väljas in och blott damer med en bakgrund i de övre sociala skikten. Det senare var inte klart uttalat, snarare ett resultat av det sociala kapitalets logik: lika väljer lika.

Det tidiga invalsförfarandet skedde med hjälp av svarta och vita kulor, senare har sluten omröstning med valsedlar införts. Det tidiga Concordia hade cirka tjugo medlemmar, idag är antalet aktiva medlemmar femtio stycken.

Concordiasammankomsterna skedde till att börja med ofta i lokaler som Hotell

Gillet, Gästis, Restaurang Phoenix, Kajsas kafferum eller på någon studentnation, vilket i sig är intressant. Att borgerliga kvinnor träffades på offentliga lokaler, särskilt kvällstid utan manligt sällskap, hörde inte till vanligheterna. Först senare började man träffas i varandras hem. Förtäringen bestod vanligen av te och smörgås eller kaffe, kakor och tårta – särskilt mandeltårta tycks ha fallit damerna på läppen.

Vid festligare tillfällen, såsom gåsmiddagar, serverades regelrätta måltider och då hände det att även herrar inbjöds. Skälen därtill kan vara flera. Måhända ville medlemmarna göra såsom brukligt var inom herrsällskapen, nämligen att vid högtidliga tillfällen inbjuda äkta hälfter. Hustrurollen var central för många kvinnor under 1900-talets första hälft, då det var en av få positioner som gav status och anseende. Därför fanns det kanske vid enstaka tillfällen anledning att manifesteras även inom Concordia, vilket innebar en gränsdragning gentemot sällskapets ogifta kvinnor.

Programmen vid sammankomsterna bestod av föredrag, musik, sång eller högläsning. Vid högtidliga tillfällen sjöngs specialskrivna bordsvisor och framfördes gärna spex, flera av dem författade av Signe Psilander, ordförande under åren 1936–1949. Greta Norrlin, som efterträdde Psilander som ordförande, berättar:

Signe förbehöll sig alltid Förste älskarrollerna. Det var inte så helt problemfritt, då hon var begävd med en meterlång härfläta, som svärigen kunde döljas under en liten herrperuk och som gärna kröp upp under stärkekragen, om greve Ehrenbölja (eller vad han nu kunde heta) gestikulerade alltför livligt. Hon var i sanning en syn för gudar. Olik allt annat man sett. Oförglömlig!!!⁹

Ja, så kunde det gå till under Concordias

första decennier. Mycken tid och kraft lades ned på sammankomsterna. För många av medlemmarna, som gärna kallade sig systrar, var sällskapet oerhört centralt och det finns skäl att anta att det faktiskt utvecklades ett slags systerskap genom de nära relationer som uppstod. Arkivmaterial och intervjuer vittnar nämligen om att Concordia, näst familjen, var det sociala sammanhang som låg många av de tidiga concordianerna varmast om hjärtat.

HUR DET FORTSATTE

Vad hände sedan? Från och med 1950-talet blev det allt vanligare att Concordias medlemmar hade en utbildning och yrkeskvinnorna började göra sitt intåg på bred front. I takt därmed tycks civilståndet bli mindre centralt. Många medlemmar var visserligen gifta, men det finns också exempel på att ogifta kvinnor valdes in. Idag, hundra år efter sällskapets bildande, är i princip alla medlemmar yrkeskvinnor (aktiva eller pensionerade) och eventuella makar eller sambor intar en undanskymd plats i Concordiasammanhang. Sällskapet rekryterar också medlemmar från fler sociala grupper än tidigare. Egna meriter väger tyngre än klassbakgrund. På så vis kan man säga att sällskapet i stora drag speglar samhällsutvecklingen, kvinnors inträde på arbetsmarknaden och civilståndets minskade betydelse.

Och hur har Concordiasammankomsterna sett ut på senare år? Liksom tidigare inrymmer de förtäring – numera ofta en lätt supé med vin för den som så önskar – och någon form av program: föredrag, musik, sång, utställningsbesök, vårutflykt i Uppsala med omgivningar och så det stående inslaget sedan 1960: adventsfest

med julspel, författat av medlemmen Carin Ax, i början av december. Det är alltså ett slags salongskultur som upprätthålls. I de flesta fall är det medlemmarna själva som står för den andliga spisen, ibland en inbjuden gäst. Seriösa och väl förberedda program är legio men lekfulla och kreativa inslag är fortfarande viktiga, även om det var länge sedan det skrevs några spex. Däremot har modevisningar, hattparader, auktioner och loppis varit återkommande inslag. För att inte tala om visningen av Upplandsmuseets populära utställning "Shoe Stories – berättelser om skor", där jag själv bidrog genom att presentera boken *Skor är huvudsaken* (red. Rydbeck m.fl. 2013), den bok som inspirerat till utställningen.

Att bli medlem i Concordia innebär att socialiseras in i en anda och tradition som är karakteristisk för sällskapet. Här smälter kulturella intressen och borgerlig uppförandekod samman. Men även traditioner förändras som bekant. Att som Maud bära långbyxor vid en vartutflykt kunde ännu på 1980-talet väcka visst uppseende. En äldre medlem höjde på ögonbrynen sägande: "Långbyxor, va' chict!". Maud förstod då att hon brutit mot klädkoden. "Ja, tycker du det, ja, det var roligt!", sa jag då med en sån där *illful* glimt i ögat", berättar Maud skrattande. Idag är dock långbyxor ett fullgott Concordiaplagg vid möten och utfärder.

MED GLIMTEN I ÖGAT

Concordia var i viss mån ett emancipatoriskt projekt. Här utvecklade kvinnorna själva, utan närstående mäns granskande blickar, sina intressen både seriöst och lekfullt. Men få av de tidiga medlemmarna skulle nog ha kallat sig kvinno-sakskvinnor, även om det drevs friskt med

mans- och även klassamhället i de spex och bordsvisor som skrevs. Greve Ehrenbölja fick – och får fortfarande – mången att dra på munnen. Redan genom namnvalet får den blåblodiga karaktären ett lätt löjets skimmer över sig. Svenska herrar består överhuvudtaget ingen särskilt smickrande beskrivning och kallar ibland makarna för "tyrannerna". Enligt följande strofer, framförda på en av andra världskrigets mest populära schlagermelodier, "Lili Marlene", var de inte heller särskilt charmerande:

Synd om stackars karl'n i den kalla Nord
Som aldrig lyckats finna ett enda tjusigt ord
Som ej har fått ett uns av charm
Fast hjärtat klappar i hans barm
Så att hans blod går varm;:

Stackars svenska herrar, som inte har espri
Som ingenting begriper av franskt galanteri
Av lätt och luftig raljeri
Av elegant courtoisie
Och flott plaisanterie;:

Kön och klass har alltså satts under lupp med ironin som vapen. Men concordianerna har inte enbart drivit med manssamhället, utan också ironiserat över sig själva och varandra emellanåt. Kvinnliga stereotyper skojar det fortfarande om, som när Kerstin berättar om en aprilafteon 1994 på temat "Den mexikanska konstnärinnan Frida Kahlos liv och konst". När det var dags för hemfärd visade sig en av deltagarna så gripna att hon försökte ta sig in i en annan bil än den egna med sin bilnyckeln. Det tog en god stund innan hon upptäckte sitt misstag. "Fruentimmer, alltså!", skrattar Kerstin ironiskt, varmed föreställningar om kvinnlig vimsighet och bristande bilhandlag får sig en törn.

Förutom klass och kön är generations-tillhörigheten av betydelse, särskilt tidigare. De nyinvalda systrarna, som ofta var

yngre, förväntades passa upp på de äldre. Informanterna berättar om hur några seniora och färgstarka damer på 1970- och 1980-talen Zarah Leander-liket kom insvepande – eleganta och charmerande – med krav på viss service. Att tillhöra de äldre concordianerna och kanske ha ett prestigefyllt efternamn (t.ex. adligt), innebär att man hade ett Concordiakapital som de yngre inte kunde mäta sig med. Numera ter sig dock sällskapet mer jämlikt och aningen mer pastellfärgat.

MEDLEMSFÖRTECKNINGEN BERÄTTAR

Låt oss nu ta en titt på medlemsförteckningen.¹⁰ Titlar som doktorinna, professor-ska, universitetsrektorska, ärkebiskopinna, grevinna, godsägarfru och jägmästarfru passerar revy bland de tidiga concordianerna, liksom även konstnärinnor, författarinnor och en och annan pianist/musikdirektör och sångerska. När vi närmar oss 1900-talets mitt dyker titlar som bibliotekarie, fil.kand., fil.mag. samt jur.kand. och journalist upp. Bibliotekarie har för övrigt varit det vanligaste yrket bland concordianer. Dock kallas många av dem till att börja med biblioteksassistenter – nog så talande när det gäller kvinnors ställning i yrkeslivet vid den här tiden. Under senare decennier har medlemmarnas professioner och utbildningskapital fått en mer framträdande plats än tidigare. Läkare, sjuksköterskor, psykologer, präster, lärare, professorer och gymnastikdirektörer tar plats, liksom entreprenörer, kultureksekreterare och kulturarvsforskare. Här anas fortfarande en viss klasstendens, om än inte lika entydig som tidigare.

Ett invalssällskap som Concordia blir lätt "klasskonserverande", eftersom medlemmarna gärna föreslår sina vänner, be-

kanta eller arbetskamrater för inval. Kvinnor från de mindre bemedlade och så kallade lägre samhällsskikten valdes till exempel inte in i det nystartade Concordia. De saknade sannolikt det ekonomiska och kulturella kapital samt de kontakter som krävdes (Bourdieu 2010). Det tog också hela hundra år innan några kvinnor med ingenjör- respektive arkitektutbildning valdes in 2019. Tveklöst har sällskapet varit en sammanslutning för den övre medelklassens och överklassens damer. Det förekommer också ett antal adliga namn bland medlemmarna och vi skall bekanta oss närmare med två av dem, Gurli Taube och Vera Hamilton.

Gurli Taube (1890–1980), född Westgren, var apotekardotter från Uppsala.¹¹ Hon gifte sig med friherre Nils Taube och i medlemsförteckningen står det att hon är "fil.lic., bibliotekarie UB, författarinna". Vera Hamilton (1919–2008), född Lindberg, var prästdotter, delvis uppväxt i Indien, delvis i Dalarna. Hon gifte sig med en greve Hamilton och i medlemsförteckningen är hennes titulatur "grevinna, fil.kand.". En smula märkligt att sätta grevinnetiteln före den akademiska, kan man kanske tycka idag. Jämfört med den nära trettio år äldre Gurli Taube, som gjort en liknande klassresa – alltså att som kvinna med borgerlig bakgrund gifta sig adligt – är skillnaden uppenbar. I förteckningen framgår ju inte att Gurli också var friherrinna. Vad kan det bero på?

Naturligtvis finns inget exakt svar på den frågan, men vi kan anta att damerna själva fick ange vad som skulle stå i medlemsförteckningen. För Gurli Taube var uppenbarligen utbildningen och yrket viktiga kapital att lyfta fram. Att ha en fil.lic.-examen och att arbeta som universitetsbibliotekarie var relativt ovanligt för en kvinna i hennes generation och därför

förmodligen källa till viss yrkesstolthet. Därtill publicerade hon forskningsrelaterade alster i böcker och tidningar, ja, hon skrev till och med två deckare under pseudonymen Elise Dufva.¹² Kort sagt, Gurli Taube profilerade sig som akademiker och självständig yrkeskvinna, inte som "någons" fru.

Hur skall vi då förstå Vera Hamiltons titulatur? Under studieåren hade den unga Vera, precis som Gurli Taube, varit ordförande i Uppsala Kvinnliga Studentförening (UKSF), vilket tyder på ett engagemang för kvinnliga studenter, kvinnors plats i den akademiska världen och ett eventuellt framtida yrkesliv. Foton visar att hon som studentska på 1940-talet vid flera tillfällen träffade den legendariska rösträttsförkämpen och första ordföranden i UKSF, Lydia Wahlström. Vera avlade också, som nämnts, en filosofie kandidatexamen. Efter giftermålet tycks dock inte något regelrätt yrkesarbete ha varit aktuellt för henne, en situation hon delade med många andra kvinnor i och utanför Concordia. Kanske är det därför grevinnetiteln föregår den akademiska i sällskapets annaler, då den förvärvade bördstiteln för henne måhända utgjorde ett större socialt och kulturellt kapital än hennes fil. kand.-examen. Annorlunda uttryckt: klass gick före utbildningskapital. Concordiafoton visar att Vera Hamilton ända upp i hög ålder var en parant dam och hon beskrivs som en av dem som med elegans "svepte in" vid sammankomsterna och intog rummet.

FEMTIO TANTER

Concordia, endräktens gudinna, håller beskyddande sin hand över det damsällskap som bär hennes namn, åtminstone enligt den officiella historieskrivningen.

Den bekräftas också av flera medlemmar, medan andra med glimten i ögat berättar att det funnits grupperingar, eller viss social skiktning, inom sällskapet – "Kåbogänget höll ihop!" – och att man inte alltid varit ense om allt. "Herregud, femtio tanter, det är klart att det händer saker!", säger Eva-Helena med ett hjärtligt skratt. En sak tycks dock alla vara ense om, nämligen att Concordia är ett sällskap som bjuder på intressanta program, läckra supéer och att man där träffar trevliga människor med olika yrkesbakgrund. Det är således ett sällskap där man både delar gemensamma intressen och odlar sitt sociala kapital – eller nätverkar, för att använda ett samtida uttryck.

Vid en tillbakablick på sällskapets historia kan en rad förstärkningseffekter noteras. Ett inval i Concordia kunde stärka självförtroendet och fungera som en "social injektion", då man genom sina medsystrar knöt värdefulla kontakter – det sociala kapitalet ökade. Även genuskapitalet steg i värde inom den egna socialgruppen, då ett medlemskap signalerade bildad och kultiverad kvinnlighet, vilket i sin tur bör ha varit en fjäder i hatten för den närmaste familjen. Jämför vi med dagens situation är Concordia fortfarande ett exklusivt sällskap, som har god jordmån i en akademisk stad som Uppsala. Kulturellt, utbildningsmässigt och socialt kapital är de mest gångbara, men ekonomiska resurser konkretiserade i bostäder i stadens högstatusområden uppskattas fortfarande. Civilstånd tycks däremot vara en kapitalform som devalverats. Att vara "någons" fru är inte, som för hundra år sedan, inträdesbiljetten till sällskapet, ej heller måste man tillhöra crème de la crème. Med Bourdieu kan vi också konstatera att "brist" på en viss typ av kapital kan uppvägas genom tillgång till ett an-

nat. Så kunde till exempel kvinnor med yrkes- och utbildningsmeriter från och med mitten av 1900-talet kompensera eventuellt frökenstånd och s.k. enklare härkomst med egna kvalifikationer.

Slutligen kan den inledande frågan besvaras jakande – Damsällskapet Concordia är värt att studera. Det är ett stycke kvinno- och klasshistoria i mikroformat som vi tar del av, vi som nyttjar Concordiavagnen i universitetsbibliotekets specialläsesal. Mycket mer finns att säga om Concordia, ännu mer om kvinnors semi-offentliga rum och oerhört mycket mer att göra på det genushistoriska fältet rent generellt.

NOTER

- ¹ *Tillsammans. Damsällskapet Concordia i Uppsala 100 år*, red. C. Burman; B.-I. Johansson & B. Meurling, 2019. Sedan 2014 är jag själv Concor diamedlem.
- ² Uppsala universitetsbibliotek (UUB), Damsällskapet Concordias arkiv.
- ³ UUB, Concordias arkiv. I citaten har jag behållit originalstavningen, men i några fall har jag normaliserat styckeindelningen så att inte enstaka meningar utgör ett eget stycke.
- ⁴ En djupare analys utifrån Pierre Bourdieus fält- och kapitalteori skulle med fördel kunna göras, liksom intersektionella perspektiv skulle vara användbara (se t.ex. Lykke 2003 och de los Reyes & Martinsson (red.) 2005).
- ⁵ Minnesmaterial och intervjuer utgör en särskild typ av källmaterial, som jag inte diskuterar närmare här. Den intresserade läsaren hänvisas till Hertzberg Johnsen 1986, Meurling 2017 samt Palmenfelt 2017.
- ⁶ Minnesskrift Damsällskapet Concordia [stencil, 1998].
- ⁷ Att politisk diskussion var bannlyst kan förefalla märkligt, inte minst som åtminstone en av medlemmarna, konstnären Mathilde Wigert-Österlund, var engagerad i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.
- ⁸ Bland dessa finner man Mathilde Wigert-Öster-

lund (1873–1943) och hennes konstnärskollega Ellen (Ella) Hägg-Bolin (1872–1954). Dessa hade båda studerat vid Tekniska skolan och Konstakademien. Ytterligare en concordian med utbildning var Anna Fredrikson (1877–1954), som studerat vid Musikaliska akademien och var musikdirektör.

- ⁹ UUB, Concorias arkiv, Norrlins anförande 1979, s. 4.
- ¹⁰ Minnesskrift Damsällskapet Concordia [stencil, 1998].
- ¹¹ Gurlis mor, Selma Westgren, var f.ö. en av de ursprungliga medlemmarna i Concordia.
- ¹² Pseudonymen var sannolikt relativt lätt att genomsöka för den närmare bekantskapskretsen, då Taube är det tyska ordet för duva och den första deckaren, *Mordet på Cristina* (1952, nyutgåva 2018), utspelar sig på ett universitetsbibliotek med Carolina Rediviva som förebild.

REFERENSER

Otryckta källor

Intervjuer och samtal med Concor diamedlemmar, bl.a. Eva-Helena (född 1950), Kerstin (född 1929) och Maud (född 1932).
Uppsala universitetsbibliotek (UUB), Damsällskapet Concordias arkiv.
Damsällskapet Concordia Minnesskrift [stencil, 1998].

Tryckta källor och litteratur

Bourdieu, Pierre, 2010 (1979). *Distinction: A Social Critique of the judgement of taste*. London: Routledge.
Burman, Carina; Johansson, B.-I. & Meurling, Birgitta (red.), 2019. *Tillsammans. Damsällskapet Concordia i Uppsala 100 år*. Acta Universitatis, C-serien. Uppsala: Uppsala universitet.
Dufva, Elise [pseud. för Gurli Taube], 2018 (1952). *Mordet på Cristina*. Scripta minora. Bibliothecae regiae Universitatis Upsaliensis vol. 17. Uppsala: Uppsala universitetsbibliotek.
Hertzberg Johnsen, Birgit, 1986. "Innenfra-perspektivet: En metodisk utfordring i kvinnehistorie", i *Dugnad* nr 2/3, s. 47–72.

- Hirdman, Yvonne, 1988. "Genussystemet – reflexioner kring kvinnors sociala underordning", i *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, nr 3, s. 49–63.
- Lykke, Nina, 2003. "Intersektionalitet – ett användbart begrepp för genusforskningen", i *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, nr 1, s. 47–56.
- Meurling, Birgitta, 2017. "När livet blir text, när texten blir liv. Reflexioner utifrån två kvinnors dagböcker och brev", i *Laboratorium för folk och kultur*, nr 3.
- Palmenfelt, Ulf, 2017. *Berättade gemenskaper: Individuella livshistorier och kollektiva tankefigurer*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.
- de los Reyes, Paulina & Martinsson, Lena (red.), 2005. *Olikhetens paradigm – intersektionella perspektiv på o(jäm)likhetskapande*. Lund: Studentlitteratur.
- Eriksson Lindvall, Carin; Rydbeck, Kerstin & Rügheimer, Louise (red.), 2013. *Skor är huvudsaken: Sjutton kvinnliga forskare skriver om skor*. Uppsala: Uppsala universitet.
- Woolf, Virginia, 2015 (1929). *A Room of One's Own*. London: Albatross Publishers.

SUMMARY

"Jolly Ladies". *The Women's Association Concordia under the Magnifying Glass*

("Frejdiga fruntimmer".

Damsällskapet Concordia under luppen)

This article tells us about the ladies association Concordia, founded in Uppsala in 1919. Concordia is a kind of cultural club, where a so called salon culture ("salongskultur") is performed. The Concordian tradition is discussed as well as aspects of class, gender and generation. Concordia can be interpreted as a kind of microcosm that reveals class and gender systems in Sweden over the last hundred years.

Keywords: Concordia, ladies' association, salon culture ("salongskultur"), class, gender, generation.

Birgitta Meurling, Professor of Ethnology, Department of Cultural Anthropology and Ethnology, Uppsala university, Uppsala, Sweden.